



Metody badań jakościowych Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Wschodoznawstwo	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -	Kod zajęć 18WZNS.12K.03033.23
Jednostka organizacyjna Wydział Historii	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Magdalena Lachowicz
Prowadzący zajęcia	Magdalena Lachowicz
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną
	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	przekazanie studentom wiedzy o procedurach badawczych i analitycznych typowych dla opracowywania jakościowego różnorodnego materiału empirycznego
C2	kształtowanie umiejętności i kompetencji studentów w zakresie rozumienia podstawowych paradygmatów wiedzy naukowej, specyfiki badań ilościowych i jakościowych, rozumienia pojęcia oral history i jej metodologii badań
C3	kształtowanie u studentów krytycznego stosowania wybranych strategii badawczych w badaniach własnych

Wymagania wstępne

Ogólne kompetencje humanistyczne w obszarze historii powojennej i wiedzy o społeczeństwie.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, procesy i zjawiska z zakresu historii Europy Wschodniej i Azji oraz dotyczące ich metody i teorie badań jakościowych wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną w zakresie wschodoznawstwa w ramach dyscypliny historia (oral history)	WZN_K1_W01	Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi formułować i rozwiązywać złożone problemy oraz oceniać dobór źródeł, metod badań jakościowych i informacji z nich pochodzących	WZN_K1_U01	Kolokwium ustne, prezentacja projektu naukowego w formie analizy lektury
U2	potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole, a także współpracować z innymi osobami w realizacji wspólnych zadań krytyczno-analitycznych	WZN_K1_U06, WZN_K1_U07	prezentacja projektu naukowego w formie analizy lektury
U3	potrafi samodzielnie planować i realizować pracę własną i innych	WZN_K1_U08	prezentacja projektu naukowego w formie analizy lektury
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz do samodzielnego planowania i realizowania własnego uczenia się przez całe życie, w tym podnoszenia swoich kompetencji wschodoznawczych w zakresie świadomości włączenia metod badań jakościowych i oral history do swojej pracy naukowej w przyszłości	WZN_K1_K01	prezentacja projektu naukowego w formie analizy lektury
K2	jest gotów/gotowa do podejmowania działań w zakresie uzyskania danych jakościowych poznanymi metodami, a ponadto w sposób samodzielny i przedsiębiorczy wykazuje wiedzę i chęć współpracy z otoczeniem w celu realizacji idei projektu naukowego	WZN_K1_K05	prezentacja projektu naukowego w formie analizy lektury

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Podstawy badań empirycznych. Podejście naukowe. Badania – podstawowe pojęcia i definicje. Podstawowe elementy procesu badawczego. Problemy etyczne badań. Pojęcie oral history.	W1, U1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Charakterystyka podejścia jakościowego, porównanie jakościowych i ilościowych metod badawczych, badania jakościowe w Polsce i na obszarze postsowieckim.	W1	Wykład
3.	Obserwacja jako metoda - zasady, zastosowanie i trudności. Obserwacja - rodzaje, zasady i zastosowanie do odpowiednich problemów. Trudności w czasie obserwacji. Jakościowa technika obserwacji. Rejestrowanie danych.	W1, U1, U2	Wykład
4.	Wprowadzenie do badań z zastosowaniem techniki wywiadu. Planowanie badań, prowadzenie i jakość wywiadu. Wybór techniki wywiadu. Badania jakościowe w Polsce i na obszarze postsowieckim.	W1, U1, U2, U3	Wykład
5.	Wywiad jako technika zdobywania informacji, konstruowanie narzędzi do wywiadów, wprowadzenie w zasady przeprowadzania wywiadów (faktograficznych, konceptualnych, fokusowych, narracyjnych, dyskursywnych). Wybór podmiotu badania. Badania jakościowe w Polsce i na obszarze postsowieckim.	W1, U1, U2, U3	Wykład
6.	Transkrypcja i analiza danych. Weryfikacja i uogólnianie wiedzy uzyskanej za pomocą wywiadów: problem obiektywności, rzetelności i trafności. Przedstawianie wiedzy: techniki raportów.	W1, U1, U2, U3	Wykład
7.	Podstawy badań fokusowych. Konceptualizacja projektu badawczego, dobór próby. Praktyczne aspekty planowania i prowadzenia badań fokusowych.	W1, U3, K1	Wykład
8.	Generowanie danych w wywiadach fokusowych. Porównanie fokusu i wywiadu indywidualnego. Analiza techniki prowadzenia fokusów. Analiza danych: generowanie, korygowanie i modelowanie ram kodowania.	W1, K1, K2	Wykład
9.	Analizowanie danych jakościowych: specyfika analizy jakościowej. Analiza biograficzna i narracyjna. Analiza porównawcza. Metoda biograficzna i analiza dokumentów osobistych. Narracje o rzeczywistości: technika wywiadu narracyjnego. Badania jakościowe w Polsce i na obszarze postsowieckim.	W1, K1, K2	Wykład
10.	Analiza konwersacji, dyskursu i dokumentów. Studium przypadku. Praktyczna strona archiwizacji źródeł wywołanych. Badania jakościowe w Polsce i na obszarze postsowieckim.	K1, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	<p>Bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomicie orientuje się w zasadach przeprowadzenia projektu metodą badań jakościowych, właściwie operuje terminologią, używa pojęć z zakresu metod badań jakościowych, krytycznie i twórczo ocenia projekt naukowy (wybraną lekturę).</p> <p>Dobry (db; 4,0): dobrze orientuje się w zasadach przeprowadzenia projektu metodą badań jakościowych, właściwie operuje terminologią, używa pojęć z zakresu metod badań jakościowych, krytycznie ocenia projekt naukowy (wybraną lekturę).</p> <p>Dostateczny (dst; 3,0): dostatecznie orientuje się w zasadach przeprowadzenia projektu metodą badań jakościowych, właściwie operuje terminologią, rozróżnia pojęcia z zakresu metod badań jakościowych i ilościowych, wskazuje elementy projektu naukowego na podstawie wybranej lektury.</p> <p>Niedostateczny (ndst; 2,0): niedostatecznie orientuje się w zasadach przeprowadzenia projektu metodą badań jakościowych, niewłaściwie operuje terminologią, nie rozróżnia pojęć z zakresu metod badań jakościowych i ilościowych, zna jedynie podstawowe elementy projektu naukowego na podstawie wybranej lektury.</p> <p>Warunkiem zaliczenia jest przygotowanie i właściwe przedstawienie w grupach wybranej lektury obowiązkowej i krytyczna ocena jej treści pod kątem przeprowadzenia projektu naukowego z zakresu oral history i realizacji badań metodą jakościową.</p> <p>Lektury obowiązkowe z zakresu projektów badawczych przeprowadzonych metodą badań jakościowych. (1 do wyboru):</p> <p>A. Horolets, KONFORMIZM, BUNT, NOSTALGIA. Turystyka niszowa z Polski do krajów byłego ZSRR, Kraków 2013.</p> <p>W. Kudela-Świątek, ODPAMIĘTANE. O historii mówionej na przykładzie narracji kazachstańskich Polaków o represjach na tle narodowościowym i religijnym, Kraków 2013.</p> <p>E. Michna, Kwestie etniczno-narodowościowe na pograniczu Słowiańszczyzny wschodniej i zachodniej. Ruch rusiński na Słowacji. Ukrainie i w Polsce, Polska Akademia Umiejętności. Prace Komisji Wschodnioeuropejskiej, t. VIII, Kraków 2004.</p> <p>Pamięć - Pogranicze - Oral History, pod red. A. Popławskiej, B. Świtalskiej, M. Wasilewskiego, Warszawa 2014.</p> <p>A. Wylęgała, Przesiedlenia a pamięć. Studium (nie)pamięci społecznej na przykładzie ukraińskiej Galicji i polskich „Ziem Odzyskanych”, Warszawa 2015.</p> <p>A. Wylęgała, Polacy w Galicji podczas drugiej wojny światowej: doświadczenie i pamięć, Wrocławski Rocznik Historii Mówionej, Rocznik IV, 2014, ISSN 2084-0578, s. 48-68.</p> <p>Literatura jest dostępna: Biblioteka Wydziałowa z działem Wschodoznawczym, Biblioteka UAM, materiały w formie elektronicznej udostępniane przez wykładowcę.</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. Barbour R., Badania fokusowe, tłum. B. Komorowska, Warszawa 2011.
2. Flick U., Projektowanie badania jakościowego, tłum. P. Tomanek, Warszawa 2011.
3. Gibbs G., Analizowanie danych jakościowych, tłum. M. Brzozowska-Brywczyńska, Warszawa 2011.
4. Kvale S., Prowadzenie wywiadów, tłum. A. Dziuban, Warszawa 2011.
5. Rapley T., Analiza konwersacji, dyskursu i dokumentów, tłum. A. Gąsior-Niemiec, Warszawa 2010.
6. Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., Metody badawcze w naukach społecznych, tłum. E. Hornowska, Poznań 2001.
7. Oppenheim A.N., Kwestionariusze, wywiady, pomiary postaw, tłum. S. Amsterdamski, Poznań 2004.

Dodatkowa

1. Angrosino M., Badania etnograficzne i obserwacyjne, tłum. M. Brzozowska-Brywczyńska, Warszawa 2010.
2. Banks M., Materiały wizualne w badaniach jakościowych, tłum. P. Tomanek, Warszawa 2009.
3. Hammersley M., Atkinson P., Metody badań terenowych, tłum. S. Dymczyk, Poznań 2000.
4. Konecki K., Studia z metodologii badań jakościowych. Teoria ugruntowana, Warszawa 2000.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
------------------------	---

Wykład	30
Przygotowanie projektu	15
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie do zaliczenia	15
Przygotowanie demonstracji	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 80
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
WZN_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz do samodzielnego planowania i realizowania własnego uczenia się przez całe życie
WZN_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
WZN_K1_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych, w tym dokonywać właściwego doboru źródeł i informacji z nich pochodzących, oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji przy zastosowaniu odpowiednich zaawansowanych metod, narzędzi i technik informacyjno-komunikacyjnych
WZN_K1_U06	Absolwent/ka potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole
WZN_K1_U07	Absolwent/ka potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o interdyscyplinarnym charakterze wschodoznawczym)
WZN_K1_U08	Absolwent/ka potrafi samodzielnie planować i realizować pracę własną i innych oraz stosować dorobek pisarski w praktyce z zachowaniem rygorów myślenia krytycznego i etyki badawczej i zawodowej, a także stosować wiedzę i umiejętności tworzenia wybranych form wypowiedzi akademickiej
WZN_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu - wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną w zakresie wschodoznawstwa w ramach dyscypliny historia, oraz wybrane zagadnienia z zakresu historii Europy Wschodniej i Azji